

Til lovforslag nr. L 76. Betænkning afgivet af kulturudvalget den 24. april 1980

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om filmcensur

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder. I forbindelse hermed har ministeren for kulturelle anliggender skriftligt besvaret en række spørgsmål. To af ministerens besvarelser er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har modtaget mundtlig og skriftlig henvendelse fra Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre.

Ministeren for kulturelle anliggender og nogle mindretal har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Der er endvidere af et flertal stillet ændringsforslag, som ministeren har tiltrådt, om at censurafgiften opretholdes.

Under udvalgsbehandlingen har udvalget drøftet en ordning, hvorefter der kun skal censureres én kopi mod afgivelse af en erklæring på tro og love om, at alle øvrige eksemplarer er i overensstemmelse med den til censur indsendte kopi.

På et spørgsmål fra udvalget om, hvorledes en sådan ordning mest hensigtsmæssigt kan gennemføres, har ministeren for kulturelle anliggender svaret:

»Den daværende kulturminister gav i sit svar på udvalgets spørgsmål 5 udtryk for, at ministeriet vil være positivt indstillet over for at overveje den skitserede ordning.

Denne overvejelse havde relation til at indføje bestemmelsen i den bekendtgørelse, som i henhold til lovens § 5 skal udfærdiges til afløsning af den nugældende bekendtgørelse nr. 270 af 16. juni 1969, som ændret ved senere bekendtgørelse.

Det er min opfattelse, at en sådan teknisk forskrift, som alene retter sig til en snævert begrænset kreds af filmudlejere og er uden interesse for befolkningen i almindelighed,

ikke hører hjemme i lovtæksten, men i bekendtgørelsen, som i forvejen indeholder en række andre tekniske forskrifter. Da ordningen forekommer mig rimelig, vil jeg give tilsagn om i den kommende bekendtgørelse at fastsætte, at der af alle film, der indsendes til censurering, kun skal indsendes ét eksemplar mod afgivelse af en erklæring på tro og love om, at alle øvrige eksemplarer er i overensstemmelse med det til censur indsendte.«

Dette kan udvalget tiltræde.

Hermed indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af flertallet og det af ministeren for kulturelle anliggender stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) udtaler:

Under henvisning til svar på spørgsmål nr. 8, der findes optrykt som bilag til betænkningen, kan mindretallet acceptere, at Danmarks Radios visning af film i TV ikke omfattes af loven.

Mindretallet mener imidlertid, at det nøje bør følges, om de i svaret nævnte regler overholdes.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) udtaler:

Ministerens forslag bygger på en opretholdelse af filmcensuren. Når censurgennemsyn af film allivevel skal finde sted, er det fornuftigt, at loven giver censorerne adgang til at fremkomme med så udførlige og præcise udtalelser som muligt. Det er derfor et fremskridt – om end et af de bitte små – at der

nu gives censorerne adgang til at fortælle, om de for deres vedkommende mener, at filmen må frarådes for børn under 7 år.

Alt det øvrige i ministerens forslag er tilbageskridt, hvorfor mindretallet indstiller forslaget til *forkastelse*, medmindre de af mindretallet stillede tre ændringsforslag vedtages i væsentligt omfang.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren for kulturelle anliggender og det af mindretallet under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Poulsgaard (FP) og Ernst Schmidt (FP)):

1) *Nr. 1* udgår.

Af et *mindretal* (Ingerlise Koefoed (SF)):

2) *Nr. 2* affattes således:

»2. § 1, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

»Afgørelsen kan gå ud på,

- 1) at filmen godkendes uden nogen begrænsning,
- 2) at filmen ikke må forevises for børn under 7 år,
- 3) at filmen ikke må forevises for børn under 12 år,
- 4) at filmen ikke må forevises for børn under 16 år.«

Af *mindretallet under nr. 1*:

3) *Nr. 3* udgår.

4) *Nr. 4* udgår.

Af et *flertal* (Lasse Budtz (S), Søren Hansen (S), Majken Hessner (S), Kelm-Hansen (S), Jimmy Stahr (S), Nørgaard Sørensen (S), Birte Weiss (S), Mette Madsen (V), Bundgaard Nielsen (V), Flemming Jensen (KF), Gerda Møller (KF), Poulsgaard (FP), Ernst Schmidt (FP), Arne Melchior

(CD) og Mølgaard (DR)), tiltrådt af *ministeren for kulturelle anliggender*:

5) *Nr. 5* udgår.

Af *ministeren for kulturelle anliggender*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

6) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 1980.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Det er forkert at udvide området for statslig censur (i dette tilfælde ved at inddrage videogrammer under statscensur).

Til nr. 2

Det forekommer rimeligt, at der for fremtiden kan arbejdes med 3 grænser for filmcensur: 16 års grænsen, 12 års grænsen og 7 års grænsen.

Men lovforslagets udformning er alt for blød m. h. t. adgangs begrænsningen for børn under 7 år. Begrundelsen fra kulturministerens side er, at biografbesøg for børn under 7 år næsten altid fordrer indforståelse af voksne. Men med denne begrundelse synes ministeren at overse, at mange voksne og måske især mange enlige forældre er trætte, og at det vil være fristende for dem af og til at købe sig lidt ro ved at lade et større barn over 7 år tage en mindre under 7 år med i biografen.

Lovgiverne må uden angst for at blive udnevnt til at være »formynderiske« påtage sig ansvaret for at beskytte børn så godt som overhovedet muligt. En lov som denne bør derfor udformes så klart, at der ikke er nogen tvivl om dens formål og administration. Ændringsforslaget fra socialistisk folkepartis side er ment som en beskyttelse af de børn, der står svagest.

Til nr. 3 og 4

Et af de største samfundsbehov er at opheve statslige barnepigeordninger og pjtatte-

de strafsanktionerede påbud om, at erhvervene blot skal betale og betale for at fyldestgøre embedsmandskrav. Fremskridtspartiet må derfor tage afstand fra de nye byrder, som ministerens forslags § 1, nr. 3 og 4 vil vælte ud over biograferhvervet og den udvidelse af det kriminaliserede område, som herved finder sted.

Til nr. 5

(Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget bemærker:)

Det klinger selvfølgelig fagert, at ministeren ønsker at fritage erhvervet for pligten til at betale den hidtidige censurafgift. Men de omkostninger, der er forbundet med censurens foretagelse, skal naturligvis fortsat betales. Og nu skal det altså være i form af øget skattetryk på hele befolkningen. Dette tager fremskridtspartiet afstand fra, idet de midler, der er til rådighed til skatte- og afgiftslettelser, bør bruges til at lette den mest samfundskadelige af alle skatter, indkomstskatten, og ikke sjuskes bort på smålettelser hist og pist. Når der fortsat skal være den pro-

duktionsbyrde på biograferhvervet, som filmcensuren udtrykker, er det det sundeste, at beløbet, der medgår hertil, betales direkte af det pågældende erhverv selv. Dels fordi det giver en ærligere prisfastsættelse, at ethvert erhverv bærer sine egne omkostninger i konkurrencen med andre erhverv, og dels fordi påpasseligheden med, at der ikke sløses unødvendigt med statsmidler til filmcensuren, i vidt omfang går fløjten, hvis censurens omkostninger ikke betales direkte af erhvervet.

Til nr. 5

(De øvrige ændringsforslagsstillere bemærker:)

Censurafgiften må principielt betales af brugerne. En indskrænkning af censurpligten til kun at omfatte første kopi vil resultere i en udgift på under 1 øre pr. biografbillet.

Til nr. 6

Ikrafttrædelsesdatoen er foreslået under hensyn til forberedelsen af lovens gennemførelse.

Lasse Budtz (S) fmd Søren Hansen (S) Majken Hessner (S) Kelm-Hansen (S)

Jimmy Stahr (S) Nørgaard Sørensen (S) Birte Weiss (S) Bernhard Baunsgaard (RV)

Mette Madsen (V) Bundgaard Nielsen (V) Flemming Jensen (KF) Gerda Møller (KF)

Arne Melchior (CD) nfmd. Ingerlise Koefoed (SF) Mølgaard (DR) Poulsgaard (FP)

Ernst Schmidt (FP)

Partierne VS og KrF var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Ministeren for kulturelle anliggenders skriftlige besvarelser på 2 af udvalget stillede spørgsmål

Spørgsmål 3:

I forbindelse med bekendtgørelse af censurens afgørelse ønskes der en vurdering af anvendelsen af symboler.

Svar:

I den af Statens Filmcensur udarbejdede indstilling, som ligger til grund for lovforslaget, er der stillet forslag om, at der ved bekendtgørelse af censurens afgørelser anvendes symboler. Ministeriet er positivt indstillet over for denne tanke og agter i samarbejde med filmcensuren, branchens organisationer og Statens Informationstjeneste at søge at finde frem til en praktisk og hensigtsmæssig udformning af sådanne symboler.

Spørgsmål 8:

Findes der i Danmarks Radio regler om bekendtgørelse af censurafgørelser, eller er der andre regler om advarsler forud for stærke udsendelser i radio og TV?

Svar:

Kulturministeriet har i anledning af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Danmarks Radio, der oplyser, »at man fortsat følger de regler, der i 1972 er aftalt mellem justitsministeriet og ministeriet for kulturelle anliggender vedrørende etablering af et samarbejde mellem Danmarks Radio og Statens

Filmcensur.

Dette samarbejde går ud på:

1. at Danmarks Radio i forbindelse med visning af film, der har været igennem Statens Filmcensur, oplyser, hvis disse er uegnet for børn under henholdsvis 12 og 16 år.
2. at Danmarks Radio for de films vedkommende, der ikke har været gennem Statens Filmcensur, forpligter sig til at anlægge en praksis, der ikke er mindre streng end filmcensurens kriterier og praksis.
3. at Danmarks Radio i tvivlstilfælde vil forelægge film for censuren, således at censurens udtalelse er bindende for Danmarks Radio.
4. at Danmarks Radio ligeledes vil sætte pris på en adgang til at forelægge ældre censurerede spillefilm til ny bedømmelse, i hvilke tilfælde censurens afgørelse vil binde Danmarks Radio.«

For det tilfælde, at der – som tidligere overvejet – skulle blive indført en ny aldersgrænse ved 7 år i loven om filmcensur, har Danmarks Radio i øvrigt i 1978 meddelt ministeriet, at man fortsat ved annoncering og placering af spillefilm i fjernsynet vil søge at leve op til løftet om at følge reglerne i filmcensurloven uden dog direkte at være omfattet af disse.